

Főszerk.

Ezeket a sorokat vonaton írom egy külföldi fesztiválra igyekezve. Magamban „Koltai Tamás-emlékútnak” neveztem el, mert Tamásra gondolva döntöttem úgy, hogy regisztrálok a plzeňi fesztiválra. Tamás nagyon kedvelte azt a két rendezőt, akik miatt most utazom: a lengyel Krzysztof Warlikowskit és a német Thomas Ostermeiert. A kedvéért, szellemi hagyatéka ápolásáért is jöttem el ide.

Koltai Tamásnak személyesen és a *Színház* folyóiratnak is rendkívül fontos volt a világszínház, „a minden-ség”, amivel mérni lehet az itthoni teljesítményeket is. A világszínház kapcsán kerültem én is a laphoz szerkesztőként 2005-ben: a Színházi Intézet által kiadott, *Világszínház* nevű, egyre ritkábban megjelenő folyóirat (amelyet egy darabig Nánay Istvánnal, majd egyedül szerkesztettem) ünnepélyesen beolvadt a *Színház*ba mint annak állandó rovata. Már amennyire szerény lehetőségeink megengedték akkor és most, hogy járjuk a világot és a nemzetközi fesztiválokat.

Tamás több mint öt éve bízott meg a főszerkesztő-helyettesi poszttal, kijelölt mint utódját. Tudtam, hogy majd egyszer az örökébe lépek. A folyóirat ötvenedik születésnapján adta volna át nekem, ami 2018-ban lenne esedékes. Nem így történt.

Először 1999 februárjában írtam a lapba – egy véletlen folytán, ahogy a kritikusság felé is a kezdeti véletlenek sodortak. A híres Bérczes László–Nánay István-féle *Hajónapló* kritikaíró műhelyben biztattak minket arra, hogy írjunk, s alkalmasint mutassuk meg tanárainknak próbálkozásainkat. Így született első írásom (Caragialéről szolt), amit „csak úgy” írtam. Ma már tudom, hogy ha valaki „csak úgy” ír, mert mondandója van, és mert el akarja mondani, komolyan kell őt venni, szerkesztőként is figyelni kell akár az ismeretlen szerző írására is. Az első cikk után kedvem támadt írni, és alig fél év múlva már felkérés is jött a laptól. Igaz, akkor alig akadt fiatal kritikus, örültek nekem. Sok biztatás jött a szerkesztőktől, de kemény bírálata is – amikor a Tanár úr (Nánay István) azt kérdezi az ember kéziratát olvasva, hogy „Ez már a cikk, vagy még csak a vázlat?”, vagy Szántó Judit mint szerkesztő teljesen összefirkálja a cikket. Csáki Judit biztatott és segített színházba járni, Tamás pedig – főleg a 2000-es évek elejétől beinduló „világszínházi” karrierem nyomán – örült mindannak, amit másutt látok. Másutt és máshogy, hiszen a legutóbbi cikkeinkben is gyakran máshogy láttunk, gondolkodtunk, ítéltünk meg előadásokat.

Hogy milyen lapot képzelek, ahhoz még túl rövid felkészülési időt kaptam. Megtalálni a „magam lapját”, azt, hogy mit folytatok és mit változtatok, idő, gondolkodás és számomra főleg együttgondolkodás kérdése. Most leginkább úgy képzelem, közösségivé szeretném tenni ezt a lapot. Nem úgy, mint egy bekiabálós facebook-oldalt, hanem mint egy szakma – egy nagyon összetett, sok szegmensből álló szakma – lapját, amely mindenkihez szól, és amely minden értékhez hozzászól. És olyan értelemben is közösségivé, hogy egy szel-

Szarka Zoltán felvétele

lemi, egy szűkebb szerkesztői, egy tágabb szerkesztőbizottsági és szerzői közösség áll a lap mögött, amelyben a valóban eltérő nézetek, gondolatok, kritikai attitűdök kapnak hangot. Miközben a kritika mint írás mindig meg fog maradni egyéni nézőpontnak, szándékunkban áll kialakítani olyan műfaját is, amelyben egymással vitatkozunk. Ennek a szakmai bázisnak a létrehozása komoly kihívás. Ahogy az is, hogy a lapot láthatóvá, elérhetővé tegyük a színházba járó közönség számára is. S a magunk szakmai tudását is folyamatosan gondozzuk, bővítsük, felülvizsgáljuk.

A szerkesztésben való részvételre Herczog Noémi kritikustársamat kértem fel, aki itt indult gyakornok korában, és szintén *Hajónapló* műhelyben kezdett. A lap kuratóriumának elnökévé Nánay István választottuk, aki tuzsoltójét, Orlai Tibor producert és Rádai Andrea kritikust hívtuk meg, hogy segítsék és reflektáljanak munkánkra.

Szakmai és népszerű lapot képzelek, ebben a sorrendben. Tudom, sok a teendő, hogy ez teljesüljön.

Ezért, ahogy mondani szokás, kérjük az olvasó jóindulatát és türelmét, míg megtaláljuk, amit szeretnénk. Amihez nemcsak kitartás, inspiráló színház, jó szerzők, sikeres pályázatok kellene. De mint mindenhez, némi szerencse is.

Tompa Andrea